

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Macherentini Societatis Iesv Theologi,
Explanatio Catechismi Catholici**

Macherentinus, Johannes

Colon., 1612

Qvatvm Praeceptvm. Honora Patrem Tvvm & matrem tua[m], vt sis
longæuus super terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39397

his ergo curam singularem habere tenemur. Estque eorum omissio peccatum, idque graue cum magna est ipsa omissio, & quidem lethiferū cum necessitati proximi defumus.

Postremò, contra dilectionem proximi peccatur per scandalum cum quis proximū ad peccatum trahere ex intentione & proposito vult: vel cum aliquid sic facit, vt inde sequatur proximis peccandi occasio aut peccandi exemplum, atque nihil id curat. Hoc enim est scandalizare fratrem. Ad quod reducitur, cum à bonis operibus quis malitiōsè retrahit proximum.

Q V A T V M P R A E C E P T V M.

HONORA PATREM TVVM

& matrem tuā, vt sis longæuus super terram, quam Dominus D E V S tuus dabit tibi.

Cur reliqua omnia, præceptum de honorandis parentibus antecedit?

Prima natura lex diligere parentes. Val Max. Mb. 5. c. 4.

Quia illis præ cæteris proximis plurimum debemus, vtpotè qui secundum Deum nostri sunt principium, & alijs multis nominibus.

Quidnam debemus parentibus?

Honorem, seu vt Philosophi dixerunt, Pietatem.

Pietatem, quæ virtus in parentibus patriaq;
colenda versatur.

*Quasnam partes honor seu pietas
complectitur?*

Reuerentiam, obedientiam, & subuentio-
nem. Reuerentiam quidem, parentes aman-
do, eis bona præstando, pro eis orando, & se-
dulo cauendo, ne dicto aut facto eos offen-
damus, eis affurgendo, & honorem exhibē-
do, primas illis per omnia tribuendo, in
colloquijs, in conuiuijs, in confessibus, in
humanitatis studio, in disponendo de rebus
domesticis, in consultando, ac alijs. Obedi-
entiam autem eis morem gerendo in omni-
bus, quæ ad bonos mores pertinent, & ad
utilitatem rei familiaris: exemplo Domini
nostri IESU CHRISTI, totius virtutis exem-
plaris, qui MARIÆ matri, & Ioseph propter
MARIAM se semper morigerum præstitit.
Ad huius imitationem *quicumque timet Domi- Eccles. 3.*
num, honorat parentes, & quasi Dominis seruiet
his qui se genuerunt.

Enimuerò honos magnus est parentum
habere filios dicto obedientes: Sicut confu- *Eccle. 22.*
sio est patris Filius indisciplinatus.

Subuentionem, eos consolando, & neces-
saria eis ministrando. Hinc Dominus re-
darguens quosdam dicebat: *Quare vos trans- Matth. 15.*
gredimini mandatum Dei propter traditionem ve-
stram?

stram? Nam dixit Deus *honora patrem & matrem*. Et, *Qui maledixerit patri vel matri, morte moriatur*. Vos autem dicitis: *Quicumque dixerit patri vel matri, munus quodcumque est ex me, tibi proderit, & non honorificabit patrem suum & matrem suam: & irritum fecistis mandatum Dei propter traditionem vestram*. Et recte, si quidem ut magna est afflictio parentum, ita certe non modica videtur confusio, derelinqui in egestate & angustijs, etiam ab ijs, qui quod sunt, non nisi de ipsorum visceribus sunt. Parentum ratione consanguineis & affinibus, qui sunt illorum quasi viscera, honorem ac pietatem exhibere tenemur.

*Quam habet hoc præceptum re-
missionem?*

Præmium promittitur nobis, longitudo vitæ naturalis, si nobis prodest ad salutem, & ad commodum maius. Quia diu benè beateque vivere, Dei est magnum beneficium: sicut è contrario, diu in peccatis viuentes, peius damnantur.

Promittitur & longitudo vitæ gratiæ in præsentī vita, quæ naturali vita maior est; & longitudo vitæ gloriæ in futuro seculo, quæ est maxima.

Quid filijs parentes debeant enarra.

*Vt à filijs honor debetur parentibus: ita
paren-*

parentes filijs præstare debent, vnde coram Deo hunc honorem & mereantur & tueantur. Vnde cum dixisset Apostolus, *honoratrem tuam & matrem tuam (quod est mandatum primum in promissione.)* Subiecit, *Et vos patres nolite prouocare ad iracundiam filios vestros: sed educate illos in disciplina & correptione Domini.*

*Hess. in 4.º
præcept. c. 25.*

Ephes. 6.º

Primò itaque debent prolibus parentes amorē, ex quo diligenter eos educunt: vt videlicet iam inde ab initio conceptionis accuratè foueantur, & custodiantur, vsque ad robustam ætatem.

Secundò, debetur liberis secundum naturalis amoris affectum sustentandæ vitæ prouidentia, siue prouentus. *Debent enim parentes thesaurizare filijs, siue agros aut redditus comparando, siue curando vt opificium addiscant, quo illi vitam honestè transigant.*

Tertiò disciplinam, vt eos erudiant in re-
cta fide & Christianis moribus. *Qui docet filium laudabitur in illo, &c.* At quia plerumque
parentes, aut non norunt, aut impediti alijs, non valent filios suos instruere: tales magistros debent procurare filijs, qui Christianam fidem & vitam eos optimè doceant, efficiantque vt lectionem Catechisticam sibi habeatur, sedulò frequentent.

*Syn. Mo-
gunt. can. 45.*

*Eccle. 30.º
Deut. 11.º*

In disciplina & regimine filiorum qua prudentia opus est?

Pri-

Primò, fugienda est modis omnibus præpostera cura & admiranda cæcitas, quæ multorum parentum corda occupauit, qui quidem magnos thesauros filijs relinquere, illosque docere, qua ratione diuites & magni in hoc sæculo euadant, admodum sunt solliciti: fidem verò ac religionem, quibus possent in æternum viuere, cistradere negligunt.

*Ephes. 6.
Colos. 3.*

Secundò, vt in disciplina parens modum teneat, nec æquo sit austerior. Austeritate enim imperij fit, vt pueri disciplinam odisse & fugere incipiant, priusquam eius gustauerint utilitatem. Hinc pusillanimes & desperati redduntur. Vnde mandat Apostolus: *Patres nolite ad iracundiam prouocare filios vestros, vt non pusillo animo fiant.* Si quando delinquunt filij vestri, ô parentes, sic obiurgandi, aut si oportet castigandi sunt, vt correctos malitis, quàm punitos, & magis à futuris peccatis eos abducatis, quam pro præteritis puniatis. Pessimè enim agunt parentes illi, qui magis ira, quam ratione in filios sæuiunt, & etiam correctis implacabiles sunt, item qui filijs suis maledicunt. Metuendum est, ne sæpè eorum maledictiones exaudiantur à Domino, in magnam eorum & filiorum perniciem.

Tertiò, quia nimia indulgentia planè corruptos reddit, parenti omnino deuitanda est.

est. Qui enim à puero disciplinæ non fuerunt subiugati, grandiores facti non sustinent eam, siquidem *adolescens iuxta viam suam, etiam cum senuerit non recedet ab ea.* Hinc Sapiens: *Qui parcat virgæ, odit filium suum, qui autem diligit instanter erudit.* Et idem alio in loco: *Noli subtrahere à puero disciplinam: Si enim percusseris eum virga, non morietur. Tu virga percutes eum, & animam eius de inferno liberabis.*

Prove. 21.

Pro. 13.

Pro. 23.

Vide Eccl. 30.

Episcopis, Pastoribus, Sacerdotibus, Doctoribus, Prædicatoribus verbi, Principibus, Rectoribus Reipub. tutoribus, & matris nostræ Ecclesiæ Christi quid debemus?

Sunt & illi quodammodo parentes nostri, ideoque tria illa, quæ sub nomine honoris comprehenduntur, eis exhibenda sunt scilicet reuerentiam vnicuiq; in gradu suo, & secundum meritum ministerij quod impendit. Secundo obedientiam, tertio subventionem in temporalibus. Quod ad obedientiam attinet sic ait Apostolus: *Obedite præpositis vestris, & subiaccite eis: ipsi enim perui- gilant quasi rationem reddituri pro animabus vestris, vt cum gaudio hoc faciant, non gementes.* De reuerentia & rerum temporalium subministratione. Idem ad Timotheum: *Qui benè præ-*

Heb. 13.

1. Tim. 5.

enim

enim scriptura: Non alligabis os boui trituranti.
 1. Cor. 9. Et, *Dignus est mercenarius mercede sua.* Quod
 insigniter alibi demonstrat, tam ex legena-
 turæ, quam Mosaica, & Christi ordinatione
 fieri oportere. De Principibus, hoc est, patrie
 patribus. Similia inuenies 1. Pet. 2. & Rom. 13.
 & passim in scripturis.

*Quid si parens, aut alius quispiam quem parentis
 loco habere debeo, præcipiat quod cum virtute
 ac honestate pugnet, aut à perfectio-
 nis studio auocet?*

Hic certe oportet promptum habere in
 corde & in ore illud Apostolorum: *Obedire
 oportet Deo magis quam hominibus.* Vnde si ad
 religionis ingressum vocari te sentis, licet in
 limine pater iaceat, per calcatum perge pa-
 trem (ait D. Hieronymus) ficcis oculis ad
 Christi vexillum euola: solum pietatis genus
 est, in hac re esse crudelem. Nam & Domi-
 nus sic ait: *Si quis venit ad me, & non odit pa-
 trem suum & matrem suam, &c. non potest meus
 esse discipulus.*

Quæ sunt pietati virtutes affines?

Primum obseruantia qua ijs qui in digni-
 tate sunt, cultum honoremque tribuimus.
 De qua re Apostolus: *Reddite omnibus de-
 bita: cui timorem, timorem: cui honorem,
 honorem.*

Secundò gratitudo, qua beneficis tene-
 mur

mur nos gratos exhibere, affectu, verbo, atque opere, cum opus fuerit. Atque hæ virtutes hoc præcepto incluse intelliguntur. Peccant etiam, & quidem grauissimè Matri Ecclesiæ honorem debitum negantes Schismatici, qui nimirum se ab vnitæ Ecclesiæ separant, nec volunt se tanquam membrum veræ Ecclesiæ & vicario Christi subijci. Hoc peccatum absque hæresi diu durare non potest, vt videmus in Græcis, Rutenis, & Bohemis. Religiosi item qui in peculiari suo ordine, siue Religione ad quam vocati sunt, quemque magis honorare quam peculiare, quemcunque parem tenentur, schismata excitant, aut fouent ac sectantur.

*Peccata
habes in
Praxi N.º*

14º

QVINTVM PRÆCEPTVM.

NON OCCIDES.

Exod. 20.

In reliquis præceptis quid agitur?

Prohibentur optimo ordine proximorum læsiones damnaque, opere & verbo, imo & arcano mentis desiderio illatæ: idque secundum ordinem grauitatis ipsorum. Tanti enim te facit, ô homo, qui & creauit te Deus, vt nec mortalium vlli, nec mundo vniuerso concefferit, vt te, non dicam re aut verbo, sed nec signo aut nutu, nec denique desiderio aut animi cogitatione in minimo lædere contristare uel liceat.

N

Quid